Minna Ahtiainen

5.5.2021

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta
Eduskunta
TyV@eduskunta.fi

Kirjallinen asiantuntijalausunto TyV torstai 6.5.2021 klo 12.15

Ajankohtaiset työmarkkina-asiat ja paikallinen sopiminen

STTK:n jäsenliittojen työ- ja virkaehtosopimukset mahdollistavat paikallisen sopimisen verrattain laajasti. Tyypillisimmin paikallisia sopimuksia on neuvoteltu mm. työajoista ja palkkauksesta. Sopimuksissa on huomioitu monipuolisesti toimiala- ja yrityskohtaisia tarpeita. Paikallinen sopiminen on mahdollista henkilöstöryhmän ja/tai luottamusmiehen kanssa sopien sopimusalan tilanteesta tai sovittavasta asiasta riippuen. Sopimisen mahdollisuudet ovat lisääntyneet edellisten sopimuskierrosten aikana ja työehtosopimusosapuolet ovat keskustelleet paikalliseen sopimiseen liittyvistä kysymyksistä myös sopimuskausien aikana esimerkiksi työryhmien puitteissa.

Paikallisen sopimisen laajuus riippuu sopimusalasta, yrityksen yhteistoimintakulttuurista ja osapuolten keskinäisestä luottamuksesta. Huomionarvoista on, että edes jo olemassa olevia paikallisen sopimisen mahdollisuuksia ei ole hyödynnetty yrityksissä täysimääräisesti.

STTK suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti työ- ja virkaehto-sopimusjärjestelmän puitteissa edistettävään paikalliseen sopimiseen. Paikallisen sopimisen edellytyksiä tulisi tukea monipuolisesti. Paikallisten osapuolten välistä neuvottelutasapainoa on tarpeen tukea vahvistamalla luottamusmiesten asemaa ja tiedonsaantia, sekä kehittämällä luottamukseen perustuvaa vuorovaikutusta yrityksissä. Työntekijöiden oikeuksien ja vaikutusmahdollisuuksien varmistamiseksi sekä epäselvyyksien välttämiseksi oikeudesta valita luottamusmies tulisi säätää laissa. Myös luottamusmiehen irtisanomissuojaa on vahvistettava.

Lokakuussa 2020 Metsäteollisuus ry ilmoitti työelämäuudistuksesta, jossa se irtautui työehtosopimustoiminnasta ja siirsi työehdoista sopimisen yritystasolle.

Minna Ahtiainen 5.5.2021

Pian tämän jälkeen myös Teknologiateollisuus ry ilmoitti luopuvansa valtakunnallisesta työehtosopimustoiminnasta ja siirsi vastuun valtakunnallisista työehtosopimuksista uuteen työnantajayhdistykseen, Teknologiateollisuuden työnantajat ry:n (maaliskuu 2021).

Nämä rakenteelliset muutokset ovat lisänneet epävarmuutta työntekijäpuolella, ja luottamuksen heikentymisen myötä rapauttaneet paikallisen sopimisen edellytyksiä yrityksissä. Seuraavalla neuvottelukierroksella ollaan uuden edessä, kun näillä aloilla haetaan uusia neuvotteluratkaisuja.

STTK pitää Suomen menestymisen kannalta tärkeänä, että työelämää uudistetaan yhteistyöllä. Sopimusjärjestelmän muutosprosessit etenevät yleensä hitaasti ja harkitusti, koska äkkinäisten ja yllättävien muutosten vaikutuksia voi olla vaikeaa ennakoida.

STTK pitää hyvänä, että paikallisen sopimisen alatyöryhmä jatkaa työtään vaalikauden loppuun hallitusohjelman mukaisesti.

STTK ry

Lisätietoja Minna Ahtiainen, johtaja
minna.ahtiainen@sttk.fi
p. +358 50 3877030